

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 22 frt.
Félévre 1 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Kozma Sándor.

Megilletődéssel vettük hírét a mult héten Kozma Sándor elhunytának. Kozma Magyarország első ügyésze volt a szó szoros értelmében véve, ugy tudás mint rang tekintetében. Mikor 1872. évben az ügyészséget szervezték, országos főnökké Kozma Sándort nevezték ki. Gazdag jogi tapasztalataival, széles tudásával az ügyészi intézményt olyanná fejlesztette ő nálunk, hogy a földgömb összes művelt nemzetei hasonló intézményével kiállotta a versenyt. Sajnálni lehet csak, hogy az 1891-iki decentralizáció következtében Kozmának az egész országra kiterjesztett hatásköre szűkebbre szorítottatott.

Mennyire haladt volna még ez alatt a hat év alatt ezen fontos intézmény fejlesztésével, ha kezét meg nem kötik, arról tanúságot tesznek örökbecsű rendeletei, melyeket az ügyészi karhoz még működése alatt intézett. A mély tudományosság mellett az emberszeretetre, hazafiasságra, talpig becsületes gondolkozásmódra valló lelke adta tollba neki rendeleteit. Ő figyelmeztette az ügyészi kart, hogy letartóztatásoknál kiváló óvatossággal járjanak el, mert „meg kell gondolni, hogy a szegény nem egyértelmű a csavargóval, s hogy a szegénység magában véve nem elég a szökés véelmére“. Ilyen emberséges gondolkozásmód vezette tetteiben, cselekedeteiben mindig. Most aztán eltemettük ezt a hetvenkét éves

ősz tudós jogi férfit egy egyszerű diófa-koporsóban. Ő maga kívánta ezt, halálos órájában sem hagyta el őt a szerénysége, mely életének fő jellemvonása volt.

Kozma Sándor 1825-ben született a somogy-megyei Köröshegyen, reformált vallásu nemes szülőktől. Középiskolai tanulmányait Sopronban és Pápán végezte; ez utóbbi helyen iskola-társai Jókai, Petőfi és Kerkápoly voltak és Kozma e fényes tehetségek között az elsőkké küzdötte föl magát vasszorgalmával. 1847-ben ügyvédi vizsgát tett, a szabadságharcban honvédeknek állott s a délvidéki hadjáratban vett részt.

Kiváló tehetsége és szónoki képessége révén egyik somogyi kerület választotta őt meg 1861-ben országgyűlési képviselőnek; ezután gyorsan haladt. 1867-ben Horváth Boldizsár miniszteriumában osztálytanácsos, 1869-ben a legfőbb ítélőszék osztálybirája, majd 1872-ben királyi főügyész. Ebben az állásában szerezte nagy érdemeit, tárgyilagosságával és igazságosságával népszerűvé tette az ügyészség nem nagyon kedvelt intézményét.

A magyar igazságszolgáltatás legkiválóbb férfija hagyta el Kozma Sándorban a küzdőteret, egy rendszer szállt vele sirba, mert az ő neve rendszert jelöl meg a magyar jogélet történelmében. Béke hamvaira!

Kozma Sándor.

Az aranyborju törvénye.

Ki kormányozza Magyarországot?

Az az emlegetni szokott „felső tizezer“ talán: azok a vérünkből fakadt főnemesek, a kik hosszú évek sorozatán keresztül névre, vagyonra s tekintélyre emelkedtek, a kik a legtöbb pénz- és véráldozatot hozták ezért a hazáért?

Nem! Az ő koruk lejárt. Mondák, hogy legyen egyenlőség, és ur — szolga, öslakó — jövevény között megszüntek a kiváltságos különbségek.

A törvény egyformán fogad mindnyájunkat oltalmába, a politikai jogokban egyenlően osztozunk.

Tehát akkor a nép uralkodnék ebben a honban. Nem a felső tizezer, hanem az a tíz egynehány millió, a ki magáénak vallja ezt a földet?

Népuralom: erre vágytunk; de vajjon megvalósult-e?!

Avagy téged tegyelek felelőssé te nagy magyar nép, a te bünödül rójjam fel azokat, amik nálunk történtek, a mi nyomoruságunkat s a tenmagad egekig kiáltó elégedetlenségét?

Te kívánod azt, hogy osztrák papucs alatt görnyedjünk? Te akartad azt, hogy a pénz legyen nálunk a bálványisten, aki magánbecsületet, köztisztességet vásári cikknek tekint? Te tetted azt, hogy a kik a földet turtuk karjainkkal és munkás kezeinkkel a föld termelvényeit feldolgoztuk, süllyedtünk, alább szálltunk valamennyien és alája jutottunk a czifra palotákban díszelkedő nagytöke irtalmatlan uralmának!

Eh, ne beszéljünk erről. Bolond, a ki hisz abban, hogy a nép akarata kormányoz. Se a felső tizezrek, se az alsó milliók: hanem a pénz, az az ur.

Nem kérdelem tőled ki vagy, honnan jöttél, csak fizetni tudj. Képviselőséget, báróságot, grófságot, vagy éppen valami új törvényt kívánsz talán? Könnyen megy, csupán a bugyelárisodat kell kinyitni. S ha jól bele markolsz, ott ülhetsz a polcz legtetetjén, dirigálsz, törvényeket hozhatsz a saját képedre. Hagy marakodjék egymás között a „felső“ meg az „alsó“ mit törődöl te azzal, mikor orrod előtt van a husos fazék.

Ennek a pénzuralomnak a befolyása alatt szülte meg a magyar törvényhozás az urnak 1897-ik évében az aranyborju törvényét.

Miről van itt szó? A pénzintézetekről meg a magyar földről.

Azt mondták, hogy a föld nagyon is egyesek kezébe összpontosult, kis ember nem juthat hozzá. Ez hiba. Segítsük elő törvényhozásilag a nagybirtokok felosztását, hogy így földhöz, birtokhoz jusson a kisember is.

Hoztak tehát törvényt, a mely szerint a legalább 400 ezer korona értéket kitevő birtoktestek feldarabolhatók, a feldarabolt birtokrészek értéke azonban 4000 koronánál kevesebbet s 24 ezer koronánál többet nem tehet ki.

Örülj szegény ember. Ha van négyezer koronád s van még további pénzed arra is, hogy a szükséges befektetéseket megtehesd, van végre egy kis szerencséd is, ugy immár nem halsz meg éhen, sőt még földhöz is juthatsz.

De hiszen a pénzéért eddig is bárki vehetett földet. Az akadály csak az volt, hogy nehezen jutott hozzá. A kinek volt, az nem igen adta. Az új törvénynek tehát gondoskodnia kellett arról, hogy a nagybirtokok feldarabolását elősegítse.

Gondoskodott is, de hogy!

Talán a nagybirtokosoknak nyújtott bizonyos előnyöket arra az esetre, ha bele mennek a feldarabolásba? Vagy azok a szegény emberek fognak kedvezményt élvezni, a kik a parcella birtokokat megszerzik?

Ugyan, ilyesmire még gondolni is. Hát ha a kormány mindig csak a föld népének az érdekeire gondolna, hogy élhének meg akkor a szegény pénzintézetek. Már pedig ezeknek is élni kell.

Sőt fordítsunk csak egyet a dolgon. Azt mondják a pénzintézetek: Te kormány, a magyar ember mind földéhes. Ebből a vágyakozásból én egy jó gseftet tudnék csinálni. Bizzál meg engemet a parcellázásokkal adó- és illetékmentesen.

Száz meg száz megszorult földbirtokos van a kezemben. Azoknak a földjét én megveszem olcsón. Azután feldarabolom. Kicsibe felosztva természetesen sokkal többet kapok érte. Nem baj, ha a vevők nem fizetnek is. A föld nem szökik el. Az adósságokat telekkönyvileg bejegyeztetem, kötvényeket bocsájtok ki reájuk, a melyeket pénz gyanánt forgathatok. Így aztán kettős nyereségem lesz: a földfelaprózás után, meg a kötvények után.

S mit tesz erre a kormány? Törvényt hozat, a mely néhány pénzintézetet biz meg a föld feldarabolásával s azután nagy garral hirdeti, hogy milyen nagy szolgálatot tett most a kis és középirtokososztály érdekében.

Pedig hát ez a törvény nem egyéb, mint az aranyborju törvénye, a melyből aligha lesz másnak haszna, mint néhány pénzintézetnek. Ezeket óriási nyereségekhez juttatja, mi alattunk megmozgatja a földet, a mely államilag támogatott spekulációk tárgyává lesz.

A pénzintézet megszorult hitelezőitől nagyban vesz olcsón, kicsiben elad drágán, zsebre vágja a dus közvetítői nyereséget, a többivel azután nem törődik. Hadd vesszen, a ki éhezik a földre.

Am ezt a törvényt a képviselőház megszavazta, anélkül, hogy szót pazarolt volna reá. A képviselőházat pedig mi választottuk.

Tehát ne panaszkodjunk. Vessünk magunkra, a kik az aranyborju lovagjainak a törvényhozás jogát kezébe adtuk.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A becsapott ellenzék. Ha két ember megalkuszik s az egyik fél nem tartja be az alku feltételeit, ezt magyarul úgy hívják, hogy „becsapás“. Így járt el Bánffy is. Kiegyezett az ellenzékkel, hogy a 16. §-t a kívánt értelemben módosítani fogja. A szövegváltoztatás megtörtént ugyan s az új javaslatot a képviselőház el is fogadta már, de abban nincs köszönet. Rést üt biz az a 48-iki törvényen, s habár az eredetihez képest csekély engedményeket tartalmaz is, azért a végeredmény mégis csak az, hogy a sajtóvétségekben — kevés kivétellel — esküdtbíró-ságok helyett rendes bíróságok fognak itélni. Az ellenzék elégedetlen a módosítással s erős szervezkedés indult meg, hogy a szünet után ismét felvegyék a fegyvert, a melyet most azért tettek le, nehogy a sajtó szájkosara mellett ráadásul a parlament is szájkosarat kapjon.

Országgyűlés.

A mult hét derekán, miután amilyen-olyan békét sikerült a Ház érdemes elnökének kieszközölnie, nagy gyorsasággal kezdtek tárgyalásába néhány sürgős javaslatnak.

Augusztus 4-én a kötvények biztosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. **Blaskovich** Ferenc volt az első szónok, a ki kimutatta, hogy a jelzálogkölcsonök kezelése káros a gazdaközönségre. A javaslatból törölni kéri azt a pontot, mely szerint egy pénzintézet a nála zálogba tett papírok alapján is boesáthat ki kötvényeket. **Bartha** Ödön nem tartja elég biztosítóknak a zálogban levő kötvényeket, mert a bankoknál elzálogosított papírok nem képezik a bank tulajdonát. **Tisza** István másként fogja fel a dolgot s a javaslatban a községek kötvényeinek biztosítását tartja legfontosabbnak. Ezután az elnök szavazásra boesátotta a szakaszokat, melyeket a Ház elfogadott. A telepitések kötvényeinek biztosítására vonatkozó törvényjavaslatot gróf **Károlyi** Sándor nem fogadja el, mert 1894. évi telepitési törvényünk rossz, arra alapítani semmit sem szabad. Dr. **Darányi** földművelésügyi miniszter elismeri a telepitési törvény hiányait, de ezen oly javaslattal kell segíteni, mely hosszas tanulmányokon alapul, készülöben is van ily javaslat. A telepitési kötvények biztosítását a Ház nagy többsége elfogadta.

Augusztus 5-én következett a kereskedelmi miniszter által előterjesztett javaslat tárgyalása, u. m. a központi statisztikai hivatalról szóló javaslat, melyet **Heltai** Ferenc előadó ismertetett s ajánlott elfogadásra. **Endrey** Gyula rövid felszólalása után a javaslatot általánosságban elfogadták; a részletes tárgyalásnál **Mócsy** Antal néppárti a 3-ik szakaszhoz adott be módosítást, melyet azonban nem fogadtak el, hanem elfogadták a javaslatot eredeti alakjában. Most újra folytatta a Ház a bünvádi perrendtartás életbéléptetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását, mely-

nek 16. szakasza annyi vitára és hazafias elkeseredésre adott okot az ellenzék részéről. **Olay** Lajos kijelenti, hogy az új 16. szakasz az ellenzéknek nem nyugtathatja meg, mert veszedelmesebb mint a régi szakasz. **Páder** Rezső szintén ellene van a törvényjavaslatnak. A becsületet kettéválasztani nem lehet, képtelenség tehát a javaslat oly intézkedése, hogy a közhivatalnok ne részesüljön oly védelemben, mint a magánegyen. **Psik** Lajos előadó rövid és semmitmondó záróbeszéde után **Erdély** igazságügyminiszter szólott, védelmébe véve a javaslatot s válaszolt az egyes felszólalásokra.

Augusztus 6-án a záróbeszédok következtek. **Visontai** Soma hosszabb tartalmas beszédben bírál-gatta, bonczolgatta a javaslatot, mely szerinte a a magyar közszabadságot is veszélyezteti, nemesak a hazafias magyar sajtót. Ismertette a 48-as alap-törvényeket, arra a végkövetkeztetésre jut, hogy a javaslatnak elfogadtatás esetén rettenetes végkövet-kezményei lesznek; ajánlja elfogadásra határozati javaslatát. **Barabás** Béla beszélt ezután, beszéde éle főképpen a 16. szakasz ellen irányult. Határozati javaslatában bizalmatlanságot kér szavazni az igaz-ságügyminiszternek. Többen lemondtak a zárzó jogáról, ennek folytán szavazásra került a javaslat. A többség egymásután leszavazta **Bartha** Ödön, **Visontai** Soma, **Hentaller** Lajos és **Kálmán** Károly határozati javaslatait. A részletes tárgyalást a követ-kező napra halasztották.

Augusztus 6-án folytatta a Ház a bünvádi per-rendtartási javaslat részletes tárgyalását. Lényegtelen felszólalások hangzottak el a 16 ik szakaszig, ennél azonban szót emelt **Györy** Elek, s tiltakozott az ellen, mintha ő öntötte volna formába az új szakaszt. Ez ugyanis nem fejezi ki az ő törekvését, mely szerint minden sajtóvétség az esküdtbíró-ság elé való. Ellenzi a szakasz ekként való módosítását, mely a sajtószabadság nyilvánvaló leigázása, guzsba kötése. Az új szakasz elejtését követeli. **Makkfalvay** Géza a nemzeti párt nevében kijelenti, hogy az új szöveget nem tartja javításnak, hanem ragaszkodik a 48-iki törvény fentartásához. Hogy a nemzeti párt mégis hozzájárult a békés tárgyalásokhoz, annak oka az, hogy nem akarta magára venni még az árnyékát sem a parlamenti háboruságnak. De ebből nem következik, hogy a kormány politikáját helyesli, vagy hogy az új 16. szakaszt helyesli, ellenkezőleg a módosítást határozottan visszautasítja azzal a remény-nyel, hogy lesz még szabadelvűbb áramlat Magyaror-szágon, mely ezt a szakaszt és ezt a rendszert elsöpri.

Augusztus 9-én **Polonyi** Géza szólott a szönyegen levő javaslat ellen. Az új 16. szakasz nem felel meg az ellenzék álláspontjának, mert ellenkezik a büntető perrendtartás rendelkezéseivel, de azért ellentétes álláspontra helyezkedik azokkal, kik egé-szen a negyvennyolczas törvények lóvára ültek, mert nagy tévedés azt hinni, hogy a negyvennyolczadiki sajtótörvényt azért hozták volna, hogy a ki ír, az fölmentessék. Egyébként abban, hogy a kormány kénytelen volt a szakaszt módosítani, az ellenzék sikerét látja, és betetőzi a diadalt a miniszter mult-kori beszéde, melyben bevallotta, hogy a szakaszt nem teszi magáévá, de azért ajánlja elfogadásra. **Kossuth** Ferenc jelzi pártjának azon álláspontját, hogy e szakasz elvettessék és a sajtószabadság érintet-lenül fentartassék. Több rövidebb fölszólalás után a többség a módosított 16-ik szakaszt elfogadta.

Augusztus 10-én aztán a bünvádi perrendtartás életbéléptetéséről szóló törvényjavaslatot letárgyalta

a Ház. A 18. szakasznál **Rátkay** László azt kívánja, hogy a hírlapbiztosíték kérdéseit a járásbiróság soron kívül intézze el. A 20. szakaszt **Győry** Elek kihagyni kéri, mert nem tartja megengedhetőnek, hogy a hatóság engedelmétől függjön valamely hírlapi közlemény megjelenhetése. Ugyaníly értelemben szólalt fel **Kossuth** Ferencz és **Rátkay** László is, a kik azt fejtegették, hogy e szakasz rendelkezése igen alkalmas a sajtószabadság csorbitására. Természetesen a Ház többsége változatlanul fogadta el a szakaszokat és ekként a magyar sajtószabadságra — melyről negyvennyolczban a magyar nép maga szedte le a bilincseket — a többség újra reárakta azt.

Külföld.

Német-orosz barátkozás. A német császári pár e hó 6-án utra kelt, hogy az oroszok hatalmas csárjának a látogatást visszaadják. Miklós ezár nagy pompával s kitünő szivességgel fogadta királyi vendégeit. A barátkozás tetőfokát a diszlakomákon tartott pohárköszöntőkben érte el. Miklós ezár a németekkel való hagyományos barátságra hivatkozott, Vilmos császár pedig kijelentette, hogy örömmel áll a ezár mellé. Mindketten a békét éltették. Az európai béke tehát meglehetősen meg van drótozva. Nem elég a hármasszövetség, a mely eddig a béke biztosítékának tekintetett. Most már megbarátkoztunk Oroszországgal is, a kiből pedig a támadni készülő ellenfélt láttak. Barátkozik vele a két régi ellenfél: a német meg a francia is s mindegyik azt hangoztatja, hogy békét akar. Csak a vén Anglia nézi közönyösen a parolázásokat. Most már aztán ugy ne járjon a béke mint az a gyermek, a ki a sok bába között elveszett.

Megölték a spanyol miniszterelnököt. Spanyolországban, bár még nagyon nem szaporodtak el az anarkisták, vérlázító esemény történt a mult vasárnap. Egy Olaszországból odaszármazott anarkista három revolverlövéllyel kioltotta az életét Canovas spanyol miniszterelnöknek Szent-Agueda fürdőhelyen, a hol ez a nyarat töltötte. A miniszterelnök szomorú vége nem jelent ugyan rendszerváltozást Spanyolországban, mert az uralmon levő konzervatív párt oly erős, hogy sem a liberálisok, sem pedig a köztársasági párt felül nem kerekedhetik. A gyilkos tehát csak egy embert ölt meg és nem egy egész rendszert. A minisztertanács a hadügyminisztert bizta meg a miniszterelnökség vezetésével. A részletek a következők: Canovas miniszterelnök vasárnap délután a santa-aguedtai fürdőház nagy esarnokában föl és alá sétált; egyszerre hozzá ment egy ismeretlen fiatal ember, a ki néhány szót intézett hozzá, Canovasnak annyi ideje sem maradt, hogy az ismeretlennek válaszolhatott volna, vagy azon való esodálkozásának kifejezést adhatott volna, hogy őt ismeretlen léte megszólította. A fiatal ember hirtelen kirántotta revolverét és gyorsan egymásutánban háromszor rálőtt a miniszterelnökre. Mind a három golyó talált az első homlokába, a másik kettő mel-

lébe furódott. Canovas a harmadik lövés után így kiáltott föl:

— Nyomorult! Eljén Spanyolország!

Mialatt az arra járók a gyilkost elfogták, azalatt a segítségül hívott orvosok megvizsgálták Canovas sebeit. Mind a három halálos volt. Canovas, a kit a golyók mellén és homlokán találtak, felesége előtt rogyott össze s 1 óra 35 perc lefolyása után kilehelte lelkét, miután a haldoklók szentségét fölvette. Golli Mihály, a gyilkos huszonhat éves és Nápoly környékéről való. Ugy látszik, hogy az anarkisták elszánt elemei olaszokból kerülnek ki, olasz volt Carnot francia köztársasági elnök gyilkosa is.

Óriási löporrobbanás. *Rustsuk*-ban, Bulgária egyik nagyobb városában óriási löporrobbanás történt e hó 6-án. Magának Ferdinánd fejedelemnek jelenlétében egy löporos torony röpült légből; körülbelül 300 ember életét oltotta ki a robbanás. A fejedelemnek, ki éppen a robbanás perczében érkezett Rustsukba s a robbanás színhelyétől alig volt pár száz lépésnyire, semmi baja nem történt. Lehet, hogy a szerencsétlenség véletlenségből eredt, lehet azonban, hogy ezzel Bulgária belépett azon népek sorába, melyek puskaporral, dinamittal élnek, hogy alkotmányukat védjék az erőszakos uralom ellenében. Ferdinánd ellen, ki hiába járta körül Európa fejedelmi udvarait a királyi koronáért, a bolgár nép féktelen elkeseredése elemi erővel nyilatkozott meg már többször, a mi azt jelenti, hogy itt az ideje annak, miszerint a nagyhatalmak a sokat szenvedett bolgár nép nyakáról a rátukmált s kegyetlenségéről hirhedtté vált Koburg Ferdinánd fejedelmet levegyék.

A görög-török béke máig sincs megkötve. A szultán követeléseit csak lassan sikerül lefelé srófolni, György görög király pedig azzal fenyegetőzik, hogy ha megalázó békét kell kötnie, ott hagyja a trónusát. Ezt azonban az orosz ezár nem akarja, következésképpen most a körül folyik az egyezkedés, hogy a szultántól lehetőleg kedvező békefeltételeket eszközöljenek ki.

MI UJSÁG?

A királyi pár utazása. A király kedden délelőtt Bécsből Ischlbe utazott. Erzsébet királynénk Innsbruckból Bécsbe érkezett és 3 órai tartózkodás után tovább utazott.

Péchy Tamás beteg. Péchy Tamás, a képviselőház volt elnöke, közéletünknek e régi, tiszteletre méltó alakja, súlyos betegen fekszik kázmári kórházban. A beteg állapota az utóbbi napokban annyira súlyosbodott, hogy családja a legrosszabtól fél.

Kovács József tanár elhunyt. Magyarország leg-híresebb orvosa, dr. Kovács József egyetemi tanár, az orsz. sebészeti koroda igazgatója, augusztus 6-án Budapesten elhunyt. Halálával nagy űrt hagyott maga után a magyar orvos sebészeti tudományban, melyet egyelőre pótolni nem lehet. Ezer és ezerre rug azok száma, akiket dr. Kovács az ő mély tudományával megmentett az életnek. Mint orvos nyers, szigorú modoráról volt ismeretes, de orvosi teendői végzésében a végtelékig lelkiismeretes. Szigorú volt orvosnővendékeivel szemben, kiktől komoly munkát, szorgalmat követelt, de azért igen szerették őt tanítványai s csak az utolsó évben volt kellemetlen összekocczanása hallgatóival. Halála bizonyára azokat is megillette, kik állást foglaltak ellene s most a hála és elismerés koszoruját rakták le a kiváló tudós és tanár ravatalára, ki a szenvedő emberiségnek örök háláját érdemelte ki sok ezer sikerrel végzett műtéteivel.

A nyergesi honvédelem felavatása. Nyergestetőn az 1848-49. évi szabadságharcz emlékére közadakozás útján emlékoszlopot emelt a Romániában megtelepedett magyarság. Az oszlop felavatási ünnepe augusztus hó 8-án, vasárnap délelőtt volt. Kétezer embernél többen vettek részt azon s nagy lelkesedéssel hallgatták végig az emlék létesítésére vonatkozó előadást, valamint azokat a nagyhatású beszédeket, melyeket *Becze* csikmegyei alispán és *Köcs* Ferencz nyug. kir. tanfelügyelő mondtak. Emelték az ünnepély hatását a dalárda által szépen előadott hazafias dalok is. Az emlék felavatásán Csikvármegyéből, Háromszék és Brassóvármegyéből számos 48-as honvéd is résztvett s azok között ott volt Tuzson János nyug. alezredes is, ki a dicső emlékű szabadságharcz alatt mint őrnagy személyesen vezette a székelyek utolsó ellenállását, melynek színhelye a Nyergestető volt s a melynek emlékére jelölte meg most a kegyelet ezt a helyet emlékkövel.

A századik bucsu. A mult vasárnap, e hó 8-án volt a budapesti krisztinavárosi templomnak századik bucsunapja, melyet nagy ünnepélyességgel tartottak meg. Tíz órakor volt a nagy mise, melyen dr. Hémely Károly besztercebányai püspök pontifikált, ki 48 év előtt mint káplán működött ott és Buda ostrománál sokszor életveszély között végezte egyházi szolgálatát. A templom tisztelői ez alkalomra fényes és izléses egyházi öltözékeket himeztettek fehér selyemből ezüst lilomokkal. A templom százéves története díszes illusztrált füzetben megjelent. A főváros hatósága mint kegyur a templomot külsőleg és belsőleg felújította. A bucsu nagy látogatottságnak örvendett.

A segesvári honvédelem. A képviselőházban mozgalom indult arra nézve, hogy a segesvári (fehérgyházai) ujonnan fölállított honvédelemkre miután Petőfi Sándornak külön van szobra Segesvártól a várban, ne csak a nagy költő, hanem mind-

azon honvéd tisztek neve fölvésettessék, kik a nevezetes csatában, mely Erdély végső küzdelmét jelezte, elesetek. Ezek közt van különösen Zeyk Domokos a titán, a ki a segesvári hidnál oroszlan-ként egymaga akarta föltartóztatni az egész orosz hadsereget, míg nem kardja kettétörve, hősi halált halt meg. Rövid idő alatt közel 200 frt gyűlt egybe a nemes ezélra. Adományokat elfogad Rátkay László orsz. képviselő.

Apadó vizek. Mint megirtuk, az ország igen sok vidéke szenvedett az árvizektől. Megnyugtató, hogy a veszély sokfelé már megszűnt, ámbár az árvíz-veszély okozta károsodást sok helyen évekig ki nem bírja heverni a lakosság. *Budapest* környéke már veszélyen kívül van. A fővárostól Visegrádig mindenütt nagy rombolást okozott az árvíz. Győr megyében is megszűnt a veszedelem. Mohács környékén azonban még mindig árad a Duna; a minap Bezdán és Baja közt a Ferencz-csatorna Deák Ferencz nevű zsilipje összedült s a fékevesztett áradat előntötte a pécsi püspökség földjeit. Különben majd mindenfelől megnyugtató hírek érkeznek; a folyók apadnak, de az apadás nyomában annál szomorubb az árvíz sujtotta vidékek szemlélete.

A vértanuk sirja. Az aradi régi temetőben, melyet most parcelláznak, gróf Vécsey Károly, a tizenhárom vértanu egyike, valamint két másik szabadsághős, Lenkey tábornok és Ormay ezredes aluszszák örök álmukat. Gróf Vécsey özvegye, férje holttestét a családnak a torontálmegyei kécei birtokán helyezi nyugalomra. A másik két vértanu pihenőhelyéről azonban nem gondoskodik senki és így Arad városára hárul az a szent kötelesség, hogy gondoskodjék, hogy a hazáért vértett hősök ne nyugodjanak jeltelen sirban.

A vigyázatlanság áldozata. Vigyázatlanságát életével fizette meg a mult szombaton Hartung Antal, a ki a budapesti közraktárak gépházában gépész volt. Hartung a gépkereket akarta megigazítani s a szíjat rátenni, miközben a kerék elkapta s fejét teljesen összeronesolta. Azonnal meghalt.

Eladó vár. Az árverési hirdetések között legközelebb közteszik, hogy a siroki vár, öreg tanuja a rég mult időknek, eladó. Elliczítájk a barna, sziklás hegyormot, mely hajdan büszkén hirdette hatalmas várura dicsőségét, gazdagságát. Az egész vár területe mintegy 14 kat. hold s bizonyára akadárá elég vevő, a kik majd dobpergés mellett ígérnek rá, ígérnek felül. S ha megveszi valamelyik élelmes vállalkozó, megjelennek benne nem sokára a kötő munkások, a kik majd belefurnak a barna sziklák közé, hogy helyet csináljanak dinamitnak, mely szétszórja majd az egész sziklás hegyormot, s a hajdani büszke várból kavics-bánya lesz.

Jäger Mari meggyógyult. A halálra ítélt méregkeverő boszorkány, Jäger Mari most már teljesen meggyógyult. Az egyik hajtút, mint említettük, már kihuzták a testéből, de a másikat nem találták meg,

Valószínű azonban, hogy a másik hajtút nem is szurta a hasába: ezt a historiát csak azért találta ki, hogy betegséget tetteve, menekülhessen a bitófától.

Csendélet Szerbiában. Szerbiában nagyon rosszul áll az élet- és vagyonsbiztonság ügye. Rablócsapatok portyáznak az országutak mellett s kimélet nélkül mindenkit feltartóztatnak és kirabolnak. A belgrádi ujságok a kormánynak tulajdonítják a veszélyeztetett közbiztonságot, mert a kormány az ujságok ama tanácsát, hogy az országutakon örökét állítsanak fel és a postakocsikat katonaság kíséréte mellett járassa, nem fogadta el, pedig ezen a módon lehetne csak a napirenden lévő rablások számát némileg kevesbiteni. A lapok még azt a tanácsot adják a kereskedőknek, hogy pénzeiket ne vigyék magukkal, hanem postán küldjék oda, hova ügyeik elintézése végett mennek.

Egy község lángokban. Maros-Berezna nagyközségben a múlt hét pénteken nagy tűz dühöngött. Több mint 200 lakóház és a hozzátartozó gazdasági épületek égtek teljesen le. A falu lakossága, a huszti tűzoltóság által támogatva, minden lehetőséget elkövetett az óriási tűzvész meggátlására, de a vész már oly nagymérvű volt, hogy annak meggátlása csaknem lehetetlenségbe ütközött. A falu mellett fekvő gyárak egyelőre távol maradtak a veszélytől, mivel a falu és a gyárak között foly a Nagygáz vize s ez a tűznek abban az irányban való terjedését megakadályozza.

Gyilkos család. Ebed községben Gönczör Sándor gazdaember sok keserűséget okozott a családjának az örökös részegeskedésével. Felesége és gyermekei végre nem tűrhették tovább a kegyetlenkedéseit, a mit ittas állapotban elkövetett s arra a rettenetes elhatározásra jutottak, hogy elteszik őt láb alól. Terüket szombaton éjjel hajtották végre. A családfő este ismét részegen jött haza, s mély álomba merült. Felesége akkor lábára ült, egyik fia lefogta a kezét, a másik pedig kaszával elvágta a nyakát. A gyilkos családot a csendőrség már elfogta.

Halál az uszodában. Bruckban Doppler Ágost tartalékos hadnagy, a ki fegyvergyakorlatra vonult be a tiroli vadászrezredhez, a minap a schwechati nyilvános uszodában megfürdött. Ámbár igen jó uszó volt, mégis hirtelen elmerült a vízben és hosszas keresés után sem volt a teteme megtalálható. Azt hiszik, hogy Dopplert szívszélhűdés ölte meg.

Halálos verekedés. Hladek András téglagyári munkás a budapesti Municipal-téglagyárban összeveszett Jurinecz József nevű társával. Később verekedésre került a dolog s tégladarabokkal sűrűen dobálták egymást addig, míg Jurinecz oly szerencsétlenül találta megütni egy téglával Hladeket, hogy az eszméletlenül összeesett s rövid idő múlva meghalt. Holttestét bevitték az orvostani intézetbe, Jurineczet pedig a rendőrség letartóztatta.

József főherceg és a magyar gazda. A legnépszerűbb királyi herceg: József főherceg legutóbb Kolozsvárott járt, a hol egyetemi díszoklevelét vette át. Onnan Brassó felé utazott és az erdélyi Hegyalja egyik kis állomásán történt meg vele a következő jóízű történet: Az állomáson egy bortermelő gazdákból álló küldöttség várta a legmagyarabb főherceget, hogy megkínálja egy pohár jó borral, mely még abból a világból való volt, a mikor még nem pusztított a fillokszera. A főherceg elfogadta a pohár bort és mikor az üres poharat visszaadta a küldöttség vezetőjének, hirtelen előlépett a tömegből egy jóképű parasztgazda és így szólt a főherceghez:

— Felsőleges uram! egy kérésem volna.

Erre a főherceg a legnyájasabban felszólította az illetőt, hogy csak hamarosan adja elő, mert a vonat azonnal indul. A gazda erre szemével hamsan hunyoritva, így folytatta beszédét:

— Hagyja ott felsőleges uram azt a fene katonaságot, nem a felsőleges urnak való az!

A főherceg erre azt kérdezte, hogy hát mit tegyen!

— Tudja mit, felsőleges uram — feleli a gazda — *jöjjön el hozzánk királynak!*

A főherceget egy perezig zavarba hozta ez a jóindulatu indítvány, azonban gyorsan feltalálta magát s így felelt a kérelmezőnek:

— Bácsi, ne beszéljen ilyen bolondokat, mert még valaki meghallja s magát is bezárják érette, meg engem is.

Templomrablók. Orosházán a katolikus templomba tíz éves gyermekek betörték és elvitték a persely tartalmát. Ez már a negyedik templomrablás, melyet rövid idő alatt e vidéken elkövettek. Kifosztották a gyomai és esabai templomokat s az orosházai izraelita imaházat. Azt hiszik, hogy ez utóbbi templomokat körutazó betörők rabolták ki.

Tigrisszívű anya. Vilbornán nagy kegyetlenséggel elkövetett gyermekgyilkosság büntényére jöttek. Ferencz Katalin a mezőn ujszülött gyermekét darabokra vagdalta s az utszélen elásta. A tigrisszívű anyát letartóztatták.

Innen-onnan. Ritka szülés. Mint egyik olvasónk hírül adja, Böki Sándor polgári gazdának egy négy éves tehene a napokban három egészséges borjut elletett. Ezt a ritka esetet még érdekesebbé teszi az a körülmény, hogy mind a három borju él s jól ki vannak fejlődve. — **Községi tűzoltóság haszna.** A községi tűzoltóságnak köszönheti Gál János velencei lakos, hogy nagyobb tüzkárt nem szenvedett. A napokban ugyanis kigyult a raktára, de a Nyomárkay Mihály tisztartó vezénylete alatt működött kis tűzoltó csapatnak nem csak a szomszédházakat sikerült megmentenie, hanem a padlázat beszakadását is megakadályozta.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A gabona kezelése a magtárban.

Amiképpen szükséges az, hogy a gabonát a szántóföldön gondosan műveljük, azonképpen nagy gondot kell fordítani annak kezelésére a magtárban is. A gabona elhelyezésére legalkalmasabbak természetesen a száraz, szellős magtárépületek, a melyek tisztán e célra épültek. Ilyenekkel azonban a kiscgazda többnyire nem rendelkezik és gabonáját többnyire a padlásra kénytelen eltartani s már ez a körülmény is nagyon szükségessé teszi, hogy a gabona kezelésre gond fordíttassék.

A cséplés után a padlásra vagy magtárba kerülő gabona habár száraznak látszik is, mégsem egészen száraz és a garmadában lassanként utánérik. Az új gabonát a garmadákban mindig nagy figyelemmel kell kísérni, hogy vajjon nem-e melegszik át, a mi könnyen megtörténik, ha a garmada a kellenél vastagabb. Nehogy tehát a gabona befüledjen, ajánlatos azt csak vékonyabb rétegekben eltergetni és lehetőleg gyakran átlapátolgatni. Sok gazda azonban elhanyagolja az átlapátolást, azon okból, mert a gyakori forgatásnál a zabnak és árpanak a hegye letörik, s ennél fogva a készlet mennyisége csökken. Azt azonban az ily gazdák nem veszik számításba, hogy a forgatás által, a gabona minősége tetemesen javul. Nagyon szükséges, hogy a gazda rövid időközben megvizsgálja a garmadákat, hogy azok belülről nem-e melegednek át. Ha ilyesmit észlelünk, azonnal az átlapátoláshoz kell fogni, mert 1—2 napi késedelem is a gabona megdohosodását okozhatja, amin azután csak folytonos szellőztetés, rostálás és gyakori forgatással segíthetünk. A vén kiszáradt gabonát 40—50 cm. magasra lehet felhalmozni, míg a nem teljesen száraz gabonát, továbbá a hüvelyeseket és az olajos magvakat cséplés után nem szabad 10—15 cm.-nél magasabba rakni s ez utóbbiakat ajánlatos naponta átforgatni. A nem teljesen száraz gabonát nyáron hetenként egyszer, még jobb ha kétszer átforgatjuk. A teljesen száraz gabonát elég 1—2 hónapi időközben egyszer átlapátolni, a mikor azután már magasabb garmadákba is rakhatjuk.

A gabona forgatásánál az időjárást is figyelemmel kell kísérni és pedig azért, mert nem jó a forgatást esős és nyirkos időben végezni, hanem erre mindig száraz, szeles időt válasszunk, a mikor a gabona hamarabb kiszárad. A forgatáson kívül legyen gondunk arra is, hogy a padlás lehetőleg tisztán tartassék. Minél gyakoribb a forgatás és rostálás, annál kevésbé szaporodnak el a férgek a padlásra.

Igen veszedelmes ellensége a padlásoknak és magtáraknak a gabonasziszik, a melyet csak akkor lehet elűzni, ha a magtárt állandóan szárazon és tisztán tartjuk és a gabonát gyakran átlapátoljuk. Ha a sziszik nagyon elszaporodik, akkor annak pusztítását oly módon kell végeznünk, a mint azt lapunk egyik utóbbi számában közöltük. Az egerek ellen ugy védekezünk, hogy macskákat tartunk a magtárban. Madarak ellen a padlás ablakait rostokkal ajánlatos ellátni. A gabonának rendes kezelésére fordítsunk nagy figyelmet, nehogy annak megdohosodása vagy a férgek elszaporodása következtében kárt szenvedjünk.

Sarjukészítés.

A sarjukészítés a legtöbb gazdának sok bajt okoz. Ez onnan van, mert a sarjukészítés már előrehaladott időszakba esik, a mikor a napok röviddek, az idő többnyire nem állandó, a reggeli és esteli harmatok nagyok és így a sarju szárogatása sok nehézségbe ütközik. Nehogy a sarju készítése nagyon későre maradjon, ajánlatos az anyaszéna kaszálását lehetőleg korán végezni, és nem várni vele addig, a míg a fű megvénül. A jól gondozott réten, a hol a fű erőteljesen fejlődik, a sarjukaszálás is — rendes időjárását feltételezve — gyorsabban következik be, mint a gyenge, erőtlen, sohasem trágyázott réteken. Ép ez okból a réti füvek fejlődését a rétek trágyázásával a gazdáknak lehetőleg elő kellene segíteni. Megtörténik azonban, ha a nyár nagyon száraz és esőnélküli, hogy még a legjobb réteken is lassu a fű növekedése és csekély sarju nő. Ilyenkor azután a sarjukészítés is elkésik és elhúzódik szeptember havába, sőt októberbe is, a mikor a napok már nagyon röviddek, gyakori az esőzés, és a későre maradt sarjukészítés sok bajjal jár.

Legalkalmasabb idő a sarju készítésére augusztus havának második fele. Ilyenkor a napok még hosszúak és a napnak elég ereje van, hogy a fű megszáradhasson. A sarjut lehetőleg mélyen kaszáltassuk nemcsak azért, hogy ily módon is nagyobb termést nyerjünk, hanem azért is, hogy esetleg még egy harmadik kaszálást is nyerhessünk, a melyet természetesen már csak zöld alakban használhatunk fel.

A sarju szárítása sokkal több nehézséggel jár, mint a széna szárítása, annak daczára, hogy a sarju sokkal gyengébb, vékonyabb mint az anyaszéna. Ennek oka, mint már előbb említettük az, hogy az éjek nagyon hosszúak, a napok röviddek, s gyakori az eső. A gyenge növéssű és ritkább füvet termő réteken a sarjut azonnal villa hegyekbe kell összegereblyéztetni, a melyeket ha másnap az idő meleg és tiszta, megforgatjuk s ha a sarju valamelyest megszikkadt, apróbb petrencékbe rakjuk össze. A petrencéket ne rakassuk magasabba, mint legfeljebb 1¹/₂ méter magasra, lazán hányjuk össze és semmi esetre sem összetaposva.

A szivós fű maga-magától is összeáll s ha a petrencéket összenyomkodnánk, vagy összetaposnánk, akkor a sarju nagyon felmelegednék és ennek következtében könnyen meg is penészedhetnék. A petrencék kirakását mindig nappal végeztessük, sohasem estefelé, mert ilyenkor harmatok járnak. Ha esős idő bekövetkezésétől kell tartanunk s ha a sarju még nem száradt volna meg teljesen, akkor a félig szikkadt sarjut rakjuk össze petrencékbe, mivel ez esetben a petrence nagyon könnyen felmelegszik, megpenészedik s értékéből nagyon sokat vesz. A sarjunak a petrencébe való csekély felmelegedése nemcsak nem ártalmas, de sőt hasznos is, mert egyrészt ily módon gyorsabban szárad, másrészt pedig a sarju minősége is javul. Ellenben a tulságos felmelegedés, a mint azt előbb mondtuk, a penészedés miatt nagyon ártalmas. Eppen ezen okból, ha esős időben a petrencék nagyon felmelegednének, át kell őket rakni. Az átrakás alatt azonban nem a petrence szétdobását kell érteni, hanem csakis átrakást, azaz azt az eljárást, hogy két villa nyelével belenyulunk a petrencébe és azt felfordítjuk.

A réten kiszáritott sarju haza szállítása sokkal bajosabb, mint a széna szállítása, mert a fű kurta, a villa nehezen fogja s ha szél fúj, elhordja és az egész réten szerte-széjjel szórja. Ezért a sarjuszállításnál arra kell ügyelni, hogy azt lehetőleg szélesen végezzük. A szekereket ne rakassuk igen magasra, hanem inkább jó szélesre s ha meg van erősítve, nyomó ruddal és rudaló kötéllel, akkor gereblyéztessük le a szekeret jól, nehogy a rövid szálu sarju a szállításnál szétszórassék, mert hisz minden maroknyi gondosan készített sarjuért kár. Ha a sarjut a rétről haza szállítottuk, akkor nagyon ajánlatos a réten levő hangyabolyok szétúrásáról és más egyéb hiányok rendbe hozataláról gondoskodni.

Igen sok helyen a sarjuból u. n. barna szénát szoktak készíteni, a melyet minden állat igen szívesen eszik és a mely igen jó takarmány. Készítése oly módon történik, hogy a még szívós (de nem nedves) sarjut kazalba hordjuk össze oly formán, hogy a kazalt körülbelül 1—1½ méternyi magasságig szalmával halmozzuk, erre 1 réteg sarjut hintünk, melyre egy kevés sót szórunk, s ezt aztán jól összetapossuk. Egy szalmaréteget 1 sarju-réteggel váltva, emeljük a kazalt körülbelül 5 méter magasra. A kazal szélét szalmakoszorúval rakjuk ki, hogy a sarju a levegővel közvetlenül ne érintkezék. A betaposást jó erősen kell végezni. Az így eltapodott kazal teljesen átforr és a sarju egész sötét barna színt vesz fel s egy igen kellemes, jóízű és szagu takarmányt szolgáltat.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás eddigi Rottenbiller-utcai helyiségéből IX. ker., Soroksári-utca 8. számú házába költözött át, ezentul mindennemű megkeresés ez utóbbi helyre ezimexendő.

Vizes üvegek tisztítására a legegyszerűbb mód a következő: Vágjunk kis szeletekre nyers burgonyát, tegyük a palackba, öntsünk rá kevés vizet és rázzuk erősen. Aztán öblítsük ki többször. Pár pillanat múlva meglátszik az eredmény és az üveg tiszta lesz.

A viaszmolý irtása. Minden méhésztudja, hogy mennyi baj van a viaszmolýlyal, melyek ellen alig lehet teljes sikerrel védekezni. Egy tapasztalt méhésztudós a molyok ellen a következő eljárást ajánlja: valamely ócska vasedénybe ezetszeszt kell önteni s ezt beállítani a lépszekrénybe a lépek alá s a folyadékba még pár darab vasat is kell tenni. Így olyan gázok fejlődnek ki, melyek miatt ugy a viaszmolý, mint a petéi is elpusztulnak. Magától értetődik, hogy ez alkalommal a lépszekrény ajtaját jól el kell zárni, hogy a fejlődő gázok el ne illan-

janak. Természetes, hogy ezen eljárás olyan kap-tárookban, a melyekben élő méhek vannak, egyáltalában nem alkalmazható, mert a méhek is elpusztulnának.

A napraforgó mint baromfieledelel. Külföldön mindenfelé nagyon használják a napraforgó magját baromfitakarmányul. Nem csak tolluk lesz a napraforgómagtól szép fényes, hanem sokat is tojnak, ha ezzel etetik. Mikor tollukat hullatják, az olaj-tartalma mag igen jó táplálék. A nagyfajta orosz és khinai napraforgó sok magot ad, de a honi fajta is jól fizet. A méhésztudós nézve is tanácsos a napraforgót tenyészteni, mert késő őszig virágzik, mikor alig akad már egyéb virág.

A barackfák leveleinek u. n. göndörödő betegsége ellen. Mihelyt csak észreveszszük, hogy a barackfák levelei összezsugorodni kezdenek, még idejekorán távolítsunk el minden ilyen beteges levelet. Ha a betegség azonban már előrehaladt és a levelek nagy része már meg van támadva e betegségtől és a gomba (ez idézi elő a betegséget) már a gallya-kig haladt előre, akkor a fiatal gallyaescákát is vissza kell vágni. A levágott gallyak a levelekkel együtt elégetendők.

A vakond ellen. Ha a zöldségágyaktól távol akarjuk tartani a vakondot, az átültetésnél vagy egyébkor nyert egreságakat össze kell aprózni és azt a trágyával együtt a zöldségágyakra és az uborkák alá kell szórni. A vakond nem is közelít ezentul az ily zöldségágyakhoz.

Eczet lehullott gyümölcsből. A lehullott gyümölcsöt összeszedve, hordóba gyűjtik, összezúzzák, deszka-fedővel lenyomják, annyi vizet öntve rá, hogy a víz elborítsa a gyümölcsöt és meleg helyen tartják. Naponkint hozzá lehet adni a fölszedett és összezúzott gyümölcsöt. Ha az egész tömeg jól megerjedt, a levét kipréselik és tiszta hordóba töltik. Ha mind eczetté vált, a mit arról lehet megismerni, hogy a hordóban minden zaj megszűnt, használhatjuk, de ez legalább 5—6 hónapig tart; ha hozzáadunk málnát, vad szedret stb., akkor kellemes zamatja lesz az eczetnek. A hordó szájára egy darabka deszkát kell erősíteni, hogy semmi piszok ne juthasson bele. Saját házihasználatra nem kell az eczet külön tisztítani, de ha eladásra szántuk, akkor egy liter eczethez egy kanálka csontszénport adunk hozzá, elkeverjük, s ha a szén leülepedett, átszűrjük. Az ily eczet olyan tiszta átlátszó lesz, mint a bor.

Patkányirtás. Állítólag jó sikerrel pusztíthatók a patkányok a következő módon: Fogjunk egy arra való patkányfogóban egy eleven patkányt, öntünk le erősen petróleummal és engedjük szabadon. A patkány csakhamar felkeresi rejtekhelyét, de társai a nem szokott illatot nem szenvedhetik és szépen kivándorolnak.

A vadonban.

MULATTATÓ.

A révész.

*Pihen a rér, pihen rajt' a legény,
Nincsen a két általrinne szegény.
— De im ott egy szép lány közelg felé,
«Vigyen át a tulsó partra!»
Igy fordul az istenadta
A szép révész elé.*

*Kicsiny jármü, barna legény hajlja,
Erezés közt cigan dalol rajta.
Nézi a lány, alig gyözi nézni,
Ugy szeretne a legénytől,
Attól a szép teremtéstől
Csak egy esőket kérni.*

*Vig a legény, hozzá büszke nagyon,
Hogy neki ily szép utasa legyen.
Nézi a lányt, alig gyözi nézni,
Ugy szeretne a leánytól,
Attól a szép virágszáltól
Csak egy esőket kérni.*

*Rózsás mosoly a két ifju arcon,
Ne adj Isten, hogy ez soká tartson.
Kar a karban, ajk az ajkhoz tapad,
Olyan helyen, hol ráncs senki,
Hol a leányt ki sem örzi,
Öletés s esők szabad.*

*Kicsiny jármü, barna legény hajlja,
Dalol is meg füttyürész is rajta.
Most van még csak igazi jó kedre,
Beh szeretné, ha ezentul
Valahányszor csak megfordul,
Ily utasa lenne.*

Ifj. Marits József.

A „Bangó“ Isten zápfoga. Küzdelem az indiánusokkal.

— Elbeszéli Karikás János bácsi. —

„No, esakhogy rátaláltam Karikás bácsira. Egy félév óta nyomja már a lelkiismeretemet az a félbeszakított mese, a minek a folytatásával adósom maradt; mert én meg a „Független Ujság“ olvasóinak maradtam adósa. Tudja, arról a *Feketeországról* van szó, a hol Karikás bácsi, tőlünk elszakadt ősmagyarokat fedezett fel. Hát most — ha jót akar velem tenni — kerüljön egyet s vezessen el szépen abba a sötét országba.“

„Nem kell félni, hiszen éppen oda igyekszem.“

„A strucz hátán?“

„Persze, hogy persze.“

„No már erre csakugyan kíváncsi vagyok.“

„Sora van annak“ — szölt Karikás bácsi s rágyujtván a pipájára, imígy folytatta az elbeszélését.

„Hát ott hagytam el, hogy a két strucz madár eszeveszetten nyargalt velünk: velem, a vasuti kalauzzal, meg a hurokra került oroszlánhegyi remetével, a ki az én ölemben ült. Látva a nagy gyorsaságot, előre hajoltam s kivettem a tüzes taplót a strucznek a füléből; erre rögtön lassabbá vált a futása. Kiabáltam a konduktornak, hogy ő is ezt tegye, de nem értett meg. El is szaladt vele a strucz madár úgy, hogy talán még most is futnak.“

Akkor aztán azt mondtam a remetének.

„No pajtás, ha csakugyan nem te vagy az indiánus főnök, akkor pakolj le szaporán a szekérről.“

De a remete elkezdett rimánkodni, hogy ne tegyem le; ki tudja, micsoda ismeretlen vidékre kerülne, a hol gonosz emberek, vad állatok elpusztítanak.

Ahogy így könyörgött az ölemben a vén ember, csak úgy rengett a szép erős, fehér szakállá. Erről hirtelen az eszembe jutott valami.

„Pajtás, add nekem ezt a szép szakálladat.“

„Minek lesz az neked, édes fiam?“

„Várj csak öregapó, mindjárt megtudod te azt.“
Azzal kihuztam az éles kardomat, s lenyiszáltam vele a szakállát az utolsó szálig.

Az öreg jajgatott; azután azt mondta.

„No azt sem hittem volna, hogy én még valaha strucz hátán borotválkozom.“

Én pedig jó erős zsinórt fontam a szakálából, a zsinórt beleakasztottam a strucz szájába; így már kormányozni is lehetett.

Az volt az első dolgom, hogy visszafelé fordítottam.

„Talán csak nem megyünk vissza? kérdezte az utitársam.“

„De bizony vissza megyünk. Emberséges ember létemre csak nem hagyom eszerben azokat a védtelen“

Proceszsió előtt.

utasokat, a kiket az indiánusok azóta már bizonyosan megtámadtak.

Az öreg megcsóválta a fejét.

„Nagy vitéz lehetsz te, édes fiam. Majd utána tette. Hej! én is ilyen dalia voltam valamikor.”

„Hát akkor hogy kerülhetett erre a szomorú remeteségre?”

„Tudod édes fiam, én Feketeországból származom, egy nagy uri családból.

Sárga Róka Péternek hívnak. Óriási vagyonom, nagy tisztelem s szép feleségem volt, azonkívül harminckét gyermekem, egyik derekabb, mint a másik. Nem volt nálam boldogabb ember az egész Feketeországban. Hanem a szamar is akkor megy a féjre, mikor jó dolga van. Velem is ugy történt.

Van ugyanis nekünk egy bálvány istenünk, a kőt ugy hívnak hogy „Bangó”. Nagy ünnepélyeket szoktunk az ő tiszteletére rendezni s áldozatokat mutatunk be neki. Egyszer éppen egy áldozat-ünnepélyen egy nagy fekete madár neki repül a mi istenünknek, a nyitott szájához kap, kiragadja az egyik zápfogát (a mi igazi nemes gyöngyből volt) s tovább szállt vele.

Egyik nyilasunk rögtön lelőtte a madarat. Alig lehetett kivenni a fogat esőréből. A tudós papjaink azután kisütötték, hogy ez a madár bizonyosan valami isteni megbizást teljesített s a mi Bangónk fogát a paradicsomba akarta szállítani.

Megtettük tehát a fogat fiu istennek, a ki azt a nevet kapta, hogy „Jangó.” Csodás hatalmat tulajdonítottunk neki, drága szelenczébe zártuk, külön ünnepet rendeztünk a tiszteletére. Ilyenkor a papok meg az előkelő urak körül ültük az ereklyét, mindenki elmondta a fohászadását, azután megcsókolta a fogat: attól bizonyosan teljesült a kívánsága.

Hát mikor én is ajkaimhoz szoritottam a drága ereklyét, hogy egy jót csókoljak rajta, egyszerre csak rám jött a köhögés; egy nagyot szippantottam, még nagyobbat nyeltem; azzal volt, nines: a Jangó isten levándorolt a torkomon. Hiába ütögették a hátamat, nem tudtam én azt többet visszaköhögni.

Lett nagy riadalom, meg tanakodás; végre is kisütötték a papok, hogy a Jangó isten bizonyosan nagyon megszeretett, azért költözködött belém. Ugy tekintettek azután engemet is, mint valami szent ereklyét. Nagy tiszteletben tartottak, fohászkodtak hozzám, boldog volt a ki ott, a hol ért, megcsókolhatott. Már éppen azon gondolkodtak, hogy nekem is valami díszes tokot csináljanak, mikor egyszer csak napvilágra kerítettem a Jangót. Édes istenem, a nemes gyöngyöt csak nem emésztheti meg az ember gyomra. Nosza megörültem neki s szaladtam vele a papokhoz.

„Itt a Jangó, meg van a Jangó!”

A papok megint tanakodtak, s kisütötték, hogy én a Jangó istent meggyaláztam, a kinek a harag-

ját csak szigorú megbüntetése fogja csillapítani. Ennélfogva a birtokaimat elkobozták (az a papoké lett), a feleségemtől elszakítottak (az is a papoké lett), engemet pedig számkivetettek egy erdőrengeteg közepébe, az Oroszlánhegyre, a hol immár tizenhét esztendő óta vagyok remeteségre kárhoztatva".

Az öreg ember befejezve történetét, busan végigsimogatta a gyepőlőszárat (mivelhogy ez az ő szakállá volt) s a nehéz fejét szépen ráhajtotta a vállamra. Majd megfulladtam alatta.

„Majd elfelejtettem — szolt — hogy a Bangó Istennek a meggyalázott fogát keresztülyukasztották, zsinórra fűzték s ráakasztották a nyakamra. Azt csufúságra egész életemen keresztül viselnem kell. Nézd, itt van, ha nem hiszed“.

„Csak tartsd meg s vigyázz, hogy még egyszer fel ne szippantsd. Majd meglátod, milyen igazságot szerzek én azzal teneked. Hanem most azt mondanám, öregapó, játszunk már olyat, hogy én ülök a te öledbe“.

Kiszabadítottam magamat az öreg alól s beleültem a puha ölébe.

Szegény feje úgy szuszogott alattam, mint egy lokomotív.

A strucz madár ezalatt szaladt velünk a vasuti töltés felé, a hol az átkozott indiánusok torlaszokkal fogták meg a vonatot.

Vajjon mi van azóta az utasokkal?

Gyorsan hagytuk a vidéket a hátunk mögött, míg végre ismerőssé vált előttem a tájék. Ott huzódott el mellettünk a folyó, a melyet keresztül ugrattunk a vonattal s nem messze csakhamar feltűnt előttünk a vasuti töltés is.

Ott állott a vonat bántatlan állapotban. Az utasok éppen azon fáradtak, hogy a torlaszt szétszedjék a mozdony elöl, de erre már aligha maradt volna idejük, mert az indiánusok harsány rivalgással vágattak feléjük. Bizonyosan üldözőbe fogtak bennünket, de látván, hogy utól nem érnek, visszatértek s éppen hozzá akartak fogni a rablómunkájukhoz.

A legutolsó perczben érkeztünk.

„No öregapó — szoltam az utitársamhoz — nyisd ki a két szemedet, mert mindjárt olyan hadakozás lesz itt, a milyent még nem látott a világ“.

Azzal kihuztam a fringiómat s nekirugtattam az indiánusok csoportjának.

Hogy mi történt azután, az oszt magam sem tudom. A világ elsötétült a szemem előtt; ütöttem, vágtam, mint a villám, pozdorja módra hullt a sok rézbőrű.

Még Sárga Róka Péterre is annyira elragadt a harezki kedv, hogy a mint ott ült alattam, teljes erejéből orditozott: „Üsd, nem apád!“ Azután pedig egy lelkes harezki riadóba kezdett bele, a mi ilyenformán ment:

Hajrá, hajrá, dili-duli hopp!
Mindjárt lesz az ellenségnek kopp.
Nyiszi nyakat, nyiszi fejet,
Elszaladna, de nem lehet,
Hajrá, dili-duli puff!

Ezenközben a strucz is rugdosott a hatalmas lábaival. A derék állat agyonrugott vagy hat lovat. A mint később megtudtam, azért harezolt olyan tüzesen a lovak ellen, mert lovakkal szokták vadászni, úgy is fogták el. Hát most megfizetett nekik.

Mire szétnéztem, úgy feküdtek az indiánusok körülöttem lovastól együtt, mint a buzakévék.

Csak egy maradt élve közülök; ez maga a főnök volt. Hatalmas, széles termetű vad, ötven fontos taglót forgatott az izmos markaiban. Hátulról igyekezett megtámadni bennünket; a betanított lova ügyesen tudott védekezni a strucz rugásai ellen. Oda-oda kapott a harapós fogaival s míg én kivédtem a gazdája nehéz csapásait, aza'att olyat esipett a Sárga Róka Péter kövér hátán, hogy az a harezki riadót így végezte: „Dili-duli jajj!“

Erre a strucz hirtelen megfordult s nyakát hátrahajlítva, vasesőrével kemény vágást mért a paripára.

Ebben a pillanatban az indiánus nagyot sujtott a bárdjával s a strucz feje messze elröpült; de repült az indiánus feje is. Egyetlen vágással elválasztottam a törzsétől s a strucz, az indiánus főnök még a paripája talán ugyanazon pillanatban adták ki a lelküket.

Mi a földre pottyantunk.

Ellenség nem volt már egy sem; csakhogy a jóbarátnak is nyoma tűnt. Mert míg mi önfeláldozással hadakoztunk, addig a vasuti utasok eltávolították a torlaszokat s egy köszönő szó nélkül elrobogtak az orrunk előtt a hálátlanok.

Most hát itt maradtunk egyedül, erdőrengetegek között, istenverte vad vidéken.

A sötétség reánk borult s köröskörül csakhamar felhangzott a ragadozó állatok ijesztő orditozása.

(Folytatása következik.)

Képeinkhez.

A vadonban. Hegyormok alján, az erdőrengeteg tisztásán, zöld pázsiton legelész gondatlanul a szarvassereg, nem háborítja semmi zaj. Az égbenyuló fenyvesek és sziklarétegektől határolt völgykatlant nagy csönd uralja, még a sziklák közt lefutó hegyi patakok csörgése is szünetet tart, mintha megbüvölte volna őket is a hegyi rengeteg legnemesebb vadállományának, a szarvasoknak jelenléte, tiszta kék szemeiknek ragyogása. Mert a hegyi patak és a szarvas jó barátok nagyon, emez a patak üde vizéből csillapítja szomszúságát s egyedüli vendége a csörgedező, alárohanó vizek-

nek, melyeket vagy néha keres csak föl, egy-egy tikkadt vándor, vagy a hegyek közt mászkáló turista. A legelésző szarvascsapat füléhez méla bugás hangja hat el; nemsokára rá felbukkan előttük az erdők kímája: egy hatalmas szarvasbika. Kifejezésteljes szemeiben epedő vágy ül, orezimpái kitágulnak, aganeskoronáját nyugtalanul rázza, miközben messze-ható bőgését többszörösen adják vissza az átellenes sziklafalak. Pásztorórára jött a nemes vad; csordát keres magának, akár csak az uralkodásra vágyó fejedelem, a ki számkivetetten kóborol. De a csordának ura van; hatalmas szarvasbika őrzi féltékenyen a maga népét, a mely, lehet, sokkal erősebb, kifejtettebb, mint a jövevény. A törzsbika nem sokat habozik. Villámgyorsan ugrik fel helyéről s nekiront a gyűlöletes vágytársnak.

Élet-halálharcz fejlődik ki mindjárt a két szarvasbika között, a melynek lefolyását a tehénesorda nyugot szemlélődéssel várja végig. A harc eredményétől függ, hogy kié legyen a csorda. A ki győz, az marad itt az ur, a gazda. A legyőzött fél, bukása szégyenével, elvegyül az erdők sötétébe, kapott, sokszor halálos sebeinél is jobban emészti a néma düh, melyet magával visz. Bitang, haszontalan epekedéssel telt élet vár azután reá.

Vagy megesik, hogy mielőtt a harc megtörtént volna, az ügyes vadász megközelíti az izgatott, vigyázatlan vadakat. A bőgés vezeti. S míg az ellenfelek egymás hívogatásával vannak elfoglalva, közeledik a legfélelmesebb ellenség: az ember. Aztán fegyver ropogása reszkedtetni meg a levegőt s a szerencsétlen vad életével fizeti meg vérének vágyait.

Proceszsió előtt. Sok helyen szokásban van az hogy fehér ruhába öltöztetett, koszorus leánykák nyitják meg az ünnepi körmenetet. E kegyeletes vallási szokással van összefüggésben az a kis, bájos kép, a melyet bemutatunk. Az anyuska már kiöltöztette két apró leánykáját, a kisebbikre éppen most illeszti rá a fehér mirtuskoszorút. Olyan a kis baba, mint egy valóságos menyasszony: Jézusnak a menyasszonya. Lelke tiszta még mint hófehér ruhája s az ártatlanságot alig lehetne jobban szemlélyesíteni, mint ezzel az ünnepi ruhába bujtatott apró teremtéssel. Azért van az, hogy talán még a jó Istenhez is könnyebben eljut a bűnös ember könyörgése, ha ilyen kis angyalkák nyitják meg előtte az utat.

Hatástalan intelem.

Plébános. Ejnye, ejnye, kapitány ur, hogy nem akar arról a sok borivásról leszokni; pedig minden este a mit megiszik, egy-egy órával rövidíti meg az éjt!

Kapitány. Ugyan menjen, tisztelendő ur! Hiszen az éjten itélve, a mit már eddig megittam, a jó Isten legnagyobbat is 5000 esztendő életkort szabott ki számomra.

Számrejtvény.

Ember Zoltán-tól.

- 12, 4, 19, 27, 15, 22. Férfinév.
 7, 31, 4, 17, 27, 35. Női név.
 24, 34, 10, 36, 16, 25, 2. Világító tárgy.
 13, 33, 25, 28, 23, 5. Sok per megfordul kezében.
 1, 29, 24, 15, 5, 20. Egy hangszer.
 8, 32, 3, 35, 14. Takarmányt rakják ebbe.
 20, 9, 33, 18. Kártékony állat.
 11, 34, 4, 36. Tavasz követője.
 26, 7, 27. Egy hulló.
 30, 6. Egy ércz.
 1—36. Egy ismert vers kezdete.

Lapunk múlt számában közölt négyszögtalány megfejtése:

B	O	K	A
O	P	Á	L
K	Á	K	A
A	L	A	P

Helyesen fejtették meg: Hausner Edéné, Nikodem Vilma, Szecsányi Antal, Zsemberi Ödön, Fülöp Ferencz, K. Sándor László, Nagy Vinceze, Nagykaszap Kálmán.

Lapunk 31-iki számában megjelent sakktalányt utólagosan helyesen fejtették meg: Klebeeskó Etel, Gyula Sándor, K. Sándor László.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Farkas János urnak. A kérdéses esetben sikerrel esakis a 3 évnél régebb kamatok voltak követelhetők, mert az 1883: XXV. t.-cz. 19. §-a értelmében a kamatok három év alatt elévülnek. Más jogorvoslat, mint a perújítás, nem kínálkozik. Az ellenbizonyítás arra nézve ugyanis, hogy az adós a kamatokat nem fizette, nincs kizárva s az esetleg fenforgó új bizonyíték alapján a perújítás 10 évig mindig kérhető. De kérhető azon az alapon is, hogy a két tanu hamisan esküdt, természetesen amennyiben a hamis tanuzás ténye a büntető bíróság marasztaló ítéletével igazolva van. Ez azonban kétes értékű és esetleg veszedelmes útja a perújításnak. Megjegyezzük még, hogy a meny igenis lehet tanu az apa perében, hiszen a mai eljárási szabályok még a peres félnek is megengedik, hogy a saját perében tanuként szerepeljen. — **Csóbor Imre** urnak. Megírtuk annak idején, hogy képtalányát megrajzoltatjuk, csak egy kis türelmet kérünk, mert a „F. U.” mint megfejtés mostanában sűrűen előfordult. Azt hiszszük tehát, hogy a neheztelésre egyáltalán nem forog fenn ok. — **Fekete Antal** urnak. Szívélyes sorait megkaptuk s őszintén örülünk neki, hogy helyzetével meg van elégedve. Adja Isten, hogy sokáig tartson ez az elégedettség. — **Bellák János** urnak. A rejt-

vény nagyon egyszerű. Fogósabbat kérünk. — **Attila.** I. Négy polgári iskola végzése után a postánál segéd-tisztai állást nyerhet el és 800 frt fizetésig viheti fel. Postamester is lehet bizonyos gyakorlat és a postamesteri vizsga letévése után. A posta és táviró igazgatóság tisztai szerződés kötésével nevezi ki a falusi postamestert. Készpénzbiztosítása száz forint; fizetése 180 frt évi díj. 40 frt irodai és 16 frt kézbesítő átalány. 2. A verset sajnálatunkra nem használhatjuk.

Kis lutri húzása.

	Augusztus 7.				
Bécs	23	36	32	30	13
Temesvár	13	84	71	44	82
	Augusztus 11.				
Brünn	26	48	90	29	28

Budapesti piaci árak.

Budapest, augusztus hó 14-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 76—81 kg. *tiszaviléki* 11.20 frttól 11.65 frt-ig, *pesti viléki* 11.15 frttól 11.60 frt-ig, *fehértaljai* 11.15 frttól 11.50 frt-ig, *bánsági* 11.25 frttól 11.70 frt-ig, *bánsági* 10.95 frttól 11.60 frt-ig.

Rizs 70—72 kg. 8.20 frttól 8.50 frt-ig.

Árpa: *takarmány* 60—62 kg. 5.80 forinttól 6.50 frt-ig, *égetni való* 62—64 kg. 5.10 frttól 5.80 frt-ig, *sőfűzdei* 64—66 kg. 6.50 frttól 8.00 frt-ig.

Zab 39—41 kg. 5.80 frttól 6.30 frt-ig.

Tengeri 78—82 kg. 4.60 frttól 4.65 frt-ig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	19.50	19.20	18.90	18.60	18.40	18.10	17.40	15.10	8.80

Buzakorpa, finom 4.20—4.50, durva 4.00—4.50 frt zsákkal együtt.

Egyéb magvak: *mák* 14—16 frt; *bab* fehér nagyszemű 6—13 frt, *apró* 7—13 frt, *tarka* 8—10 frt, *lenese* 7—10 frt, *borsó* héjas 7.09—11 forint, *köles* 4.10—4.50 frt, *kendermag* 6.75—7.25 frt, *repce* 12.—12.60 frt. mm.-ként.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökört* 326—360 frt-ig; *középmínőségűt* 300—320 frt-ig; *gyenge minőségűt* 200—245 frt-ig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű* mm.-ként élősúlyban 26—31 frt-ig, *hízott magyar és tarka ökör középmínőségű* 24—26 frt-ig. *Fejős tehén,* magyarfajta 70—120 forintig, tarka 90—150 frt-ig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 25—40 krt. *Vágott borjú* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 40—45 kr.

Juhvásár: *hízult ürü* páronként 19.00—22.00 frt, *feljavított juh* 11—13 frt, *kiverő juh* 9.00—11.00 frt, *kecske* 6—7 frt.

Sertésvásár. (Köbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 47—48 frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 47—49 frt.

Baromfivásár. *Lúd,* sovány, páronként 200—3.00 frt-ig, *kacsa* 1.40—2.00 frt-ig, *tyúk* 100—1.10 frt-ig, *csirke* 50 kr.-tól 120 krig, *kacpan* 1.60—2.80 frt-ig, *pulyka* 1.50—5.00 frt-ig.

Takarmányvásár. *Réti széna* 2.00—3.00 frt, *muhar* 2.50—2.70 forint, *zsuzszalma* 2.30—2.50 frt, *alomszalma* 1.50—1.70 frt.

Vegyesek. *Tojás* 100 drb. 2.30—2.30 frt. *Szalonna* 50—52 krajezár. *Vaj* Ia. 70—85 kr., IIa. 60—80 kr. *Olvasztott vaj* 70—100 kr. *Méz* sárga csurgatott 28—32 kr. *Burgonya* sárga 3.20—4.00, rózsá 2.40—2.80, közönséges 70—80 kr., *paprika* 30—52 frt-ig, hüvelyes paprika 26 frt métermázsánként.

Börök. *Ökörbőr száraz* 100 kg-ként 81—84 frt-ig, *tehenbőr száraz* 74—84 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 32—44 frt-ig, *tehenbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 31—49 frt-ig. *Juhbőr,* gyapjas, páronként 340—360

ORSZAGOS MAGYAR

KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csavossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Geza gróf, Bujanovics Sándor, Dessenffy Aristid, Pechy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szönyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmányt és szalmás eleséget

tűzkár ellen a szövetkezet

tetemesen olcsóbban

biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapestben**, (József-körut 8. sz.) és a **vidéken létesített ügy-nökségek.**

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvény-társulat,

BUDAPESTEN,

ajánlanak:

Gépészeti s építési munkákat, vas-, aczel- és fémöntvényeket, teljes malomberendezéseket, transmissiókat, zúzóműveket, vízikerekeket jó eredménnyel pótló turbínákat, különösen pedig:

Hengerszerekeket kéregöntetű hengerekkel mű- és parasztra-örléshez; kisebb nagyságu darálószerekeket, melyek petroleumos vagy elektromos motorral kombinálva daráláshoz gazdasági célokra kitűnően beváltak.

Petroleum-motorokat közönséges lámpa-petroleummal s adómentes benzinnel való hajtásra; ezen motorok előnyösen helyettesítik a kisebb gőzgépeket és járgányokat, kocsiakra szerelve mint petroleum-lokomobil cséplőgépek hajtására kiválóan alkalmasak. Üzemök biztos és nem tűzveszélyes, mert lámpa és szivattyú nélküli dolgoznak.

Elektromos áramot fejlesztő gépeket, melyek gőz- vagy petroleum-motorral, esetleg turbínával hajtva, úgy világításra, mint az egymástól távolabb álló épületekben elhelyezett tejjgazdasági takarmány-aprózó, rostáló, cséplő, őrlő stb. gazdasági gépek hajtására is alkalmasak.

Ajánlom az 1896. évi szeptember 21-én Hódmező-Vásárhelyen tartott ekeversenyen

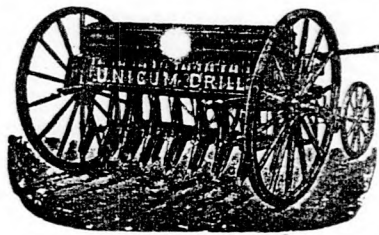
arany, ezüst és bronzéremmel díjazott egyetemes aczélekéimet, melyek anyag, kivitel s olesó áraknál fogva az összes eddigi konkurencziát legyőzni képesek.

BÄCHER RUDOLF,

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmivelő eszközök gyára.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatatlan legjobb vetőgépe a jelenkornak a Melichár-féle

Unicum Drill

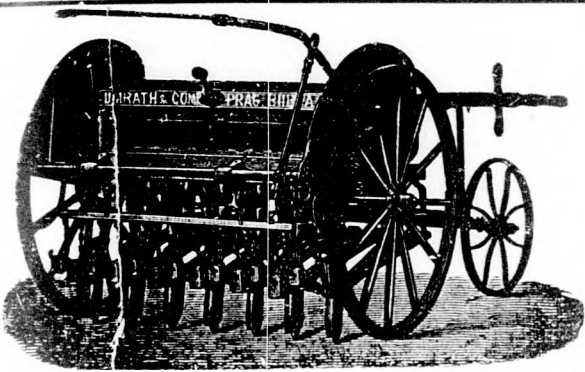
rendkívül egyszerű és feltétlenül szolid kivitelű.

Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál MELICHÁR FERENCZ

cs. és kir. szab. vetőgépgyára.

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Sorvetőgépeket

a legújabb és legjobban bevált szerkezetben, egyetemes- és többvasú ekéket pánczéllaczel-kormánylémezekkel, boronákat, hengereket, konkolyozókat, gabonatisztító-rostákat és teljes takarmánykamra-berendezéseket, nagy választékban és jutányos arakon szállítanak

UMRATH ÉS TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPESTEN, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Árjegyzékkel és költségvetéssel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

U. i. Borsajtók (System Mabilie) és szőlőszűzők külön kivitelben és mindenféle nagyságban.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 13. sz.

Készít: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

chemigrafia, chromotypia, photo-, (autotypia, fametszet stb. útján.

Jérképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legelőszöbben sokszorosítottak.

✪ Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. ✪

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

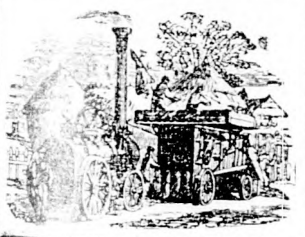
Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20-60 év körti időre kezespenzben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csakély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonnyoltás legrovidebb idő alatt.

— Convertálás belyeg- és illetékmentes. — Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és katasteri birtokiv másolat. 40494

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest, Váci-körút 39.

Intezetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, halászárok és a legtekintélyesebb földbirtokok által ajánlásnyerőleg ajánlva van.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapesten, V. ker., Külső váci-út 46. szám.

Marshall Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigényőke ajánl utólrhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” örlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- fémagas- és vāmörló-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Fairbanks“ mérlegek

a legtökéletesebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmérőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

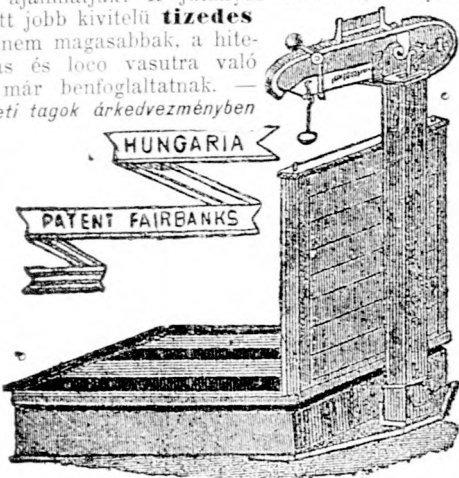
Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva úgy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkitünőbb mérlegek.

Gazdasági, szekér-, marha-, zák- és rak-tári mérlegeinket

ezélszerű és acélnak megfelelő szerkezetük-nél fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tizedes mérlegek áráinál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak.

Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben

részesülnek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-ut 12. címzendők. Arjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál.

Fairbanks

mérleg és gépgyár részvény-társaság.

Budapest, Andrassy-ut 14. Gyár: Külső-váozsi-ut 146.

Budapesti

gyapju-aukeziók.

Az idei gyapju-aukezióknak

második sorozata
szeptember 1-én és 2-án

tartatik meg. Az árverésre szánt küldemények, melyek „Gyapjuárverési Vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” ezimen adandók vasutra, a m. kir. államvasútak összes vonalain tetemes díjkedvezményben és ingyen raktárban részesülnek. — Azonkívül sem beraktározási avagy mérlegelési költségeket nem fizetnek.

Minden egyéb felvilágosítással szívesen szolgál az

„Árverési vállalat”

Heller M. s Társa
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 13.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utcza 31. Váci-körút sarok.

Veszünk a legelőnyösebb árak mellett mindennemű

jól sikerült vetőmagvakat

Ajánlunk a legolcsóbb árak mellett szavatolt megbízható műtrágyákat, u. m.:

Thomasz-salakot, chilisalétromot, szuperfoszfátot stb.

Gabonaközvetítés. — Erőtakarmánybeszerzés.

A „HUNGARIA”

MÜTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ajánl:

Superfoszfátot, Chilisalétromot

és minden más műtrágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert kitünő minőségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST, V., Váci-körút 21. szám.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.